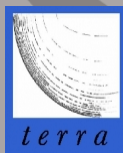

Komplex Kerékpáros Program 2014-2020

Előadó: dr. Kukely György stúdióvezető

Terra Stúdió Kft.

kukely.terra@prourbekft.hu

Alapfogalmak

Kerékpárral közlekedő

Adott helyen és időben kerékpárt, mint közlekedési/szabadidős eszközt használó személy. (A „kerékpáros” kifejezést jelen kiadványban szándékosan kerültük, a téves sztereotípiák terjesztésének elkerülése érdekében.)

Közlekedési célú kerékpározás

Minden olyan kerékpározás, amelynek célja a mindennapi élet közlekedési igényeinek kielégítése. Pl.: munkába/iskolába járással, ügyintézással, bevásárlással, szórakozóhely/sportpálya/közforgalmú közlekedési megállóhely megközelítésével stb. kapcsolatos kerékpározás.

Szabadidős/rekreációs célú kerékpározás

Olyan kerékpározás, amelynek elsődleges célja a kerékpározás élményének átélése. Jellemzően természeti környezetben végzett, és/vagy épített/kulturális értékek megtekintéséhez kapcsolódó, és/vagy egészség-megőrzési célú tevékenység, amely megvalósulhat lakóhelyen belül, illetve annak közvetlen környezetében, továbbá lehet "turisztikai célú kerékpározás", vagy sport célú kerékpározás.

Kerékpárforgalmi létesítmény

A közúti közlekedési hálózat minden olyan eleme (nem csak „kerékpárút”), amelyen nem tiltott a kerékpározás. (A tévesen elterjedt és értelmetlen „kerékpáros létesítmény” vagy „kerékpáros infrastruktúra” kifejezések helyett ez használandó!)

Kerékpárosbarát

Olyan tevékenység illetve létesítmény, amely a kerékpárral közlekedők igényeit tudatosan figyelembe veszi és azok kielégítését (minősített módon) megvalósítja.

Helyzetfeltárás

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Helyzetfeltárás

2007-2013-as időszak eredményei

- A kerékpáros közlekedésfejlesztésre Magyarország fordította a legjelentősebb forrást az EU valamennyi tagállama közül (az EU-ban kerékpározásra fordított 600 millió euróból több mint 100 millió a magyarországi kerékpáros infrastruktúrafejlesztési projektekre jutott)
- Magyarország a kerékpározás arányát tekintve a 2-3. helyen áll Európában
- Közel 1000, kerékpáros fejlesztést tartalmazó, EU-támogatásban részesült projekt
- A projektek 90%-a a kerékpáros infrastruktúra kialakítását célozta
- A kerékpárforgalmi létesítmények közel 2/3-a elválasztott, önálló kerékpárút
- Kb. 2000 km önálló kerékpárforgalmi létesítmény (kerékpárút) épült
- 250 projekt tartalmazott szemléletformálási tevékenységet
- Kerékpáros népszerűsítési, szemléletformálási akciók, programok jelentős száma (Critical Mass, Élet Úton Program, Szuperbringa, BringaSuli, BringaAkadémia, Bebiciklizés, Bringázz a suliba, BAM!, stb.)

Helyzetfeltárás

Infrastruktúra fejlesztés

- Az országos és regionális és helyi kerékpárforgalmi hálózat **nem folytonos**, noha jelentős mértékben fejlődött az összekapcsolódás.
- A fejlesztések - elsősorban a biztonságos közlekedés érdekében - **a kerékpárral közlekedők gépjárműforgalomtól való elválasztását célozták**, lakott területen belül a gyalogosan közlekedőkkel **új konfliktusterületek** keletkeztek.
- A közlekedésfejlesztési koncepciók, operatív programok szintjén **nem határozták meg, hogy a cél a közlekedési arányok megváltoztatása legyen**, nem prioritizálták a fenntartható közlekedési módokat a motorizált egyéni közlekedés kárára.
- A **kiegészítő kerékpárforgalmi létesítmények** (pl. parkolók és támaszok, pihenőhelyek, táblarendszer) **kiépítése gyakran elmarad** a szükségéstől
- Az **integrált megközelítés alig működik**, a kerékpárforgalmi fejlesztések nagy része kifejezetten kerékpáros támogatási konstrukciók keretében (és csak elvétve más fejlesztésekbe integráltan) valósult meg.
- A kerékpárforgalmi **létesítmények fenntartása nem megoldott**, hiányzik a szabályozási, intézményi és finanszírozási háttér.

Helyzetfeltárás

Szolgáltatásfejlesztés

- A **közösségi és a kerékpáros közlekedés kombinálása még mindig alacsony szintű**, a módváltó és eszközváltó helyszínek kiépítése, valamint a kerékpárok szállítása a közösségi közlekedési járműveken csak részben megoldott (jelentős előrelépés és eredmények a MÁV és néhány városi közösségi szolgáltató esetében).
- A **szabadidős célú kerékpározás kisebb hangsúlyt kapott**, mint a hivatásforgalmi fejlesztések, noha egyre szélesebb körben válik népszerűbbé és (közvetlen és közvetett) gazdasági hasznot is generál.
- A turisztikai **vonzerők bekapcsolása, elérése kevésbé megoldott** (kitáblázás, utak stb. hiánya) (kivéve EV6)
- A kerékpárosoknak nyújtott **szolgáltatások fejlesztése** a legtöbb területen **elmaradt** az infrastruktúrafejlesztésektől.
- **Alig jöttek létre kerékpáros szolgáltató rendszerek**, azok illeszkedése más – turisztikai, egyéb szolgáltató – rendszerekhez nem megoldott (pl. TDM)

Helyzetfeltárás

Oktatás és promóció

- A **társadalmi attitűd megváltozása lassan halad** (legyen elfogadó, együttműködő), az oktatás alig segíti, inkább lokális hatású egyedi akciók, programok jellemzőek.
- A **promóció célcsoportjai döntően a kerékpárral közlekedők és a kerékpárt használók voltak**, más közlekedők, ill. célcsoportok elérése kevésbé volt kiemelt. A kerékpáros közlekedés kevésbé hangsúlyos a gépjárművezetői oktatásban, a szakemberképzésben.
- A szemléletformálás **központi koordinációt** igényel, a pályázati programok részeként megvalósult programok kevésbé tudják betölteni a szemléletformáló szerepet, az integrált kampányok hiányoznak.
- A kerékpáros **turizmusban rejlő lehetőségek promóciója nem koordinált**, a kerékpársport és a turizmus összekapcsolása esetleges.

Helyzetfeltárás

Monitoring, kutatás

- A **kerékpárforgalmi létesítmények nyilvántartási rendszere létrejött**, de adatokkal való feltöltése lassan halad.
- A **támogatott projektek nyilvántartása nem kerékpárosbarát**, a kerékpáros elemek nem különíthetők el, a fejlesztések eredményeinek, hatásainak mérése nem teljeskörű.
- **Nincs országos szintű és rendszeres adat a kerékpáros forgalomról**, az értékesített és forgalomban lévő kerékpárokról, a baleseti statisztikák pedig nem megbízhatóak.
- **Nem ismert a fejlesztések hatása** a közlekedés egészére
- **Alig történtek kutatások, elemzések**, felmérések a kerékpározáshoz kapcsolódó területeken.

Jövőkép, célok

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Jövőkép (2020)

- Magyarország hagyományosan kerékpárral közlekedő térségeiben, településein a kerékpár megőrzi Európában is kiemelkedő nagyságúnak számító népszerűségét,
- A nagyvárosokban, jelenleg nem kerékpározó területeken jelentősen növekszik a kerékpárt fő közlekedési eszközként választók aránya.
- A kerékpár a szabadidő, rekreáció területén a legkedveltebb tevékenység marad és még gyakrabban választott turisztikai és sporteszközzé válik.
- Ezen célok elérése érdekében Magyarország úthálózatán a kerékpározás feltételei javulnak.

Mindezek eredményeként:

1. a lakosság egészségi állapota javul,
2. a városok belső területének élhetősége javul,
3. növekszik a kerékpáros közlekedés részaránya,
4. a gazdasági bevételek és a foglalkoztatás nő,
5. a kerékpározás vonatkozásában a társadalmi attitűd pozitívan változik.

Jövőkép (2020)

Jelenlegi
helyzet

Ideális
jövőkép
2020

Reálisan
elérhető
jövőkép 2020

EREDMÉNYINDIKÁTOROK

Kerékpárt mint fő közlekedési eszközt választók aránya (% , Eurobarometer módszertan szerint)	19%	22-25%	21%
Szabadidős célú kerékpárosok száma (ezer fő/év)	50	75	60
Kerékpáros részvételével történt súlyos személyi sérüléssel járó balesetek relatív (a kerékpárral megtett utakhoz viszonyított) számának csökkenése (%)	n.é.	15%	10%
HATÁSINDIKÁTOROK			
CO2 kibocsátás mérséklése (millió t/év)	n.é.	200	150
A népesség egészségügyi állapotának javulásából eredő megtakarítás (Mrd Ft/év)	n.é.	5	3
Turizmus gazdasági haszna (Mrd Ft/év)	n.é.	15	5
Kerékpáripár gazdasági haszna (Mrd Ft/év)	n.é.	3	1

Kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételei

1. cél: A kerékpáros infrastruktúra fejlődjön, új létesítmények épüljenek, a meglévők fenntartása biztosított legyen. A közlekedési infrastruktúra legyen kerékpárosbarát.

2. cél: Minél nagyobb arányban váljanak kerékpárosbaráttá a települések, a kerékpározás és a közösségi közlekedés kapcsolatának akadálymentes biztosítása megvalósuljon

Kerékpáros közlekedés, infrastruktúra	Jelenlegi helyzet	Ideális jövőkép 2020	Reálisan elérhető jövőkép 2020
Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza (km)	4000	6000	5000
Kerékpárosbarát települések számának növekedése (%/7év)	(100%)	300%	200%

Szemléletformálás

3. cél: A kerékpárral, gépjárművel és gyalogosan közlekedők együttműködése javuljon, a kerékpározás népszerűsége és elfogadottsága növekedjen

4. cél: A kerékpározáshoz kapcsolódó tudás minden releváns szakterületen a szakemberek rendelkezésére álljon

Kerékpáros közlekedés, infrastruktúra	Jelenlegi helyzet	Ideális jövőkép 2020	Reálisan elérhető jövőkép 2020
A városi közlekedésben kerékpárt legalább hetente egyszer használók aránya (%)	45%	50%	50%
A gépjárművezető képzés során a kerékpárral közlekedőkkel való együtt közlekedés követelményeit is elsajátító tanulóvezetők aránya (%)	n.a.	100%	100%

Szabadidős célú kerékpározás

5. cél: A szabadidős célú kerékpározás infrastrukturális feltételei javuljanak
6. cél: A szabadidős célú kerékpározáshoz szükséges szolgáltatások fejlődjenek
7. cél: A kerékpározás legyen a turisztikai és sport kommunikáció és marketing integráns része

Kerékpáros közlekedés, infrastruktúra	Jelenlegi helyzet	Ideális jövőkép 2020	Reálisan elérhető jövőkép 2020
EREDMÉNYINDIKÁTOROK			
Szabadidős célú kerékpárosok száma (ezer fő/év)	50	75	60
Vendégköltéssel járó (1 napos) kerékpáros kirándulások száma (millió db/év)	n.a.	98	50
Kerékpáros nyaralások (> 1nap jellemzően kerékpáron) száma (millió db/év)	n.a.	1	0,5
HATÁSINDIKÁTOROK			
Kerékpározásban érintett turisztikai szolgáltatók többlet-árbevétele (Mrd Ft/év)	n.é.	10	2-3
Kerékpározásban érintett turisztikai szolgáltatóktól származó költségvetési többlet-adóbevétel (Mrd Ft/év)	n.é.	3-5	1-2

Bringázni
élmény

Kerékpáripár és kereskedelem

8. cél: A kerékpáripár és kereskedelem gazdasági szerepe erősödjön

9. cél: A minőségi és egyedi kerékpárok száma növekedjen

Kerékpáros közlekedés, infrastruktúra	Jelenlegi helyzet	Ideális jövőkép 2020	Reálisan elérhető jövőkép 2020
EREDMÉNYINDIKÁTOR			
Kerékpáreladások száma (ezer db)	300	350	325
HATÁSINDIKÁTOROK			
Kerékpáros kiskereskedelmi forgalom (Mrd Ft, bruttó érték)	12-14	18-20	15-18
Kerékpáripári export növekedése (Mrd Ft)	1	3	2
Minőségi kerékpárok száma az összes kerékpáreladásból (%)	30%	60%	45%

Program

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Céletterületek	Célok	Intézkedések (fejlesztési eszközök)
1. Kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételei	A kerékpáros infrastruktúra fejlődjön, új létesítmények épüljenek, a meglévők fenntartása biztosított legyen. A közlekedési infrastruktúra legyen kerékpárosbarát	2. Térségi léptékű közlekedési célú kerékpárforgalmi hálózatok, kerékpárosbarát közlekedési kapcsolatok kialakítása, fejlesztése, fenntartása
	Minél nagyobb arányban váljanak kerékpárosbaráttá a települések, a kerékpáros közlekedés aránya a településeken belül növekedjen.	
2. Szemléletformálás	A közlekedés és az együttközlekedés attitűdje javuljon, a kerékpározás népszerűsége növekedjen	1. Kerékpárosbarát települések létrejöttének elősegítése 5. Kerékpáros közösségi közlekedési rendszerek 7. Kerékpáros intermodalitás fejlesztése
	A kerékpározás minél szélesebb körben épüljön be a képzésbe, szakképzésbe	13. Gyermekek közlekedésre nevelése 14. Gépjárművezetők, mint célcsoport kerékpárosbarát szemléletformálása 19. Integrált közlekedési és kerékpározást népszerűsítő kampányok 21. Kerékpáros KRESZ parkok létrehozása 18. Kerékpársport - rekreáció klubélet
3. Szabadidős célú kerékpározás	A szabadidős célú kerékpározás infrastrukturális feltételei javuljanak	15. Kerékpáros oktató, túravezető, kerékpárszerelő szakképzések 16. Szakemberek továbbképzése 17. Képzők továbbképzése
	A szabadidős célú kerékpározás volumene növekedjen, melyhez járuljon hozzá a szolgáltatások fejlődése	3. Európai és országos kerékpárforgalmi hálózatok kialakítása, fejlesztése, fenntartása 40. Az országos kerékpáros útvonalhálózat kiemelt nyomvonalainak biztonságos, kényelmes és vonzó módon történő kiépítése. KIEMELT PROJEKTEK 4. Hegyikerékpáros és országúti kerékpáros útvonalak kijelölése 41. Budapesti Kerékpáros Centrum létesítése a Millenárison KIEMELT PROJEKT
	A kerékpározás legyen a turisztikai és sport kommunikáció és marketing integráns része	6. Turisztikai célú kerékpár kölcsönző rendszerek 8. Kerékpárosbarát szolgáltatási rendszer létrehozása 9. Kerékpárosbarát szolgáltatások fejlesztése 10. BikePark Program
4. Kerékpáripár és kereskedelem	A kerékpáripár és kereskedelem gazdasági szerepe erősödjön	22. Országos kerékpárturisztikai információs és promóciós rendszer 23. Kerékpársport, mint turisztikai promóciós eszköz
	A minőségi és egyedi kerékpárok száma növekedjen	11. Kerékpáripári összefogás és inkubáció támogatása 12. Alacsony jövedelmű rétegek kerékpárhoz jutásának elősegítése

Intézkedések jelmagyarázata: **Infrastruktúra-fejlesztés és fenntartás, Szolgáltatás-fejlesztés és működtetés, Oktatás és promóció**

Intézkedések

Infrastruktúra fejlesztés és fenntartás

1. Kerékpárosbarát települések létrejöttének elősegítése (cél: 50 db)
2. Térségi léptékű közlekedési célú kerékpárforgalmi hálózatok, kerékpárosbarát közlekedési kapcsolatok kialakítása, fejlesztése, fenntartása (cél: 500-700 km)
3. Európai és országos kerékpárforgalmi hálózatok kialakítása, fejlesztése, fenntartása (cél: 100 km + kiemelt projektek)
4. Hegyikerékpáros és országúti kerékpáros útvonalak kijelölése (cél: 1200 km, 2000 rendszeres használó)

KIMELT PROJEKTEK: Kiemelt projektek az országos kerékpáros útvonalhálózat kiemelt nyomvonalainak biztonságos, kényelemes és vonzó módon történő kiépítésére

KIMELT PROJEKT: Budapesti Kerékpáros Centrum létesítése a Millenárison

Forrás: TOP 3., GINOP 4. (TOP 1., TOP 2., TOP 5., VEKOP 3.), központi költségvetés

Intézkedések

Szolgáltatásfejlesztés és fenntartás

5. Kerékpáros közösségi közlekedési rendszerek (cél: 15 db, 72 ezer felhasználó/év) **TOP 3., IKOP 3.**
6. Turisztikai kerékpár kölcsönző rendszerek (cél: 5 db, 50 ezer felhasználó/év) **TOP 2., GINOP 4.**
7. Kerékpáros intermodalitás fejlesztése (120 ezer B+R, 200 ezer kerékpárparkoló, 25 kerékpár szállítására alkalmas jármű) **TOP 3., IKOP 3.**
8. Kerékpárosbarát szolgáltatási rendszer létrehozása (10 db regionális hálózat 200 taggal, 30 képzett regionális szervező) **TOP 1., GINOP 1.**
9. Kerékpárosbarát szolgáltatások fejlesztése (cél: 500 képzett és felszerelt szolgáltató, 50 munkahely) **GINOP 4., TOP 1.**
10. BikePark Program (cél: 10 db) **TOP 2., hazai források**
11. Kerékpáripari összefogás és inkubáció támogatása (cél: 1 db közös üzemegység, 15 közös megjelenés nemzetközi kiállításokon, 5 db tesztpálya) **GINOP 1. (VEKOP 1.), állami források**
12. Alacsony jövedelmű rétegek kerékpárhoz jutásának elősegítése (cél: 10 ezer kp recycling-ja, 40 ezer kp kedvezményes értékesítése) **TOP 6., hazai forrás**

Intézkedések

Oktatás és promóció

13. Gyermekek közlekedésre nevelése (cél: 500 résztvevő iskola, 300 ezer gyermek)
14. Gépjárművezetők, mint célcsoport kerékpárosbarát szemléletformálása (cél: 1 millió elért gépjárművezető) **IKOP 3.**
15. Kerékpáros oktató, túravezető, kerékpárszerelő szakképzések (cél: 1000 fő képzése) **GINOP 5.**
16. Szakemberek továbbképzése (cél: 100 tanár kiképzése, összes gépjárművezető oktató képzése, rendőrök 30%-ának képzése, 100 mérnök továbbképzése) **GINOP 5. EFOP 3.**
17. Képzők továbbképzése (cél: 2 db/év szakmai konferencia, 3-5 db/év tanulmányút) **GINOP 5., EFOP 3.**
18. Kerékpársport - rekreáció klubélet (cél: 6000 gyermek bevonása 20 klubon keresztül) **EFOP 2., sport támogatás**
19. Integrált közlekedési kampányok (cél: 12 db) **IKOP 3.**
20. Kerékpározást népszerűítő kampányok, roadshow-k (cél: 12 db) **IKOP 3.**
21. Kerékpáros KRESZ parkok létrehozása (cél: 40 db) **TOP 2., 3., hazai források**
22. Országos kerékpárturisztikai információs és promóciós rendszer (cél: honlkap, kiadványok, 5 millió fő elérése) **GINOP 4.**
23. Kerékpársport, mint turisztikai promóciós eszköz (események rendezése, 8 millió magyar és 10 millió külföldi elérése)

Intézkedések

Menedzsment eszközök

Monitoring és értékelés

- 25. A kerékpáros forgalom mérése és a kerékpárforgalmi hálózatok monitoringja
- 26. Azonosítható kerékpár program
- 27. Kutatás, monitoring a kerékpáros közlekedés biztonságának és népszerűségének növelése érdekében
- 28. A fejlesztések eredményeinek, hatásainak mérése és monitoringja

Intézkedések

Menedzsment eszközök

Szervezetfejlesztés

29. Kerékpáripari és Kereskedelmi Klaszter

30. *Kerékpáros koordinációs szervezeti rendszer létrehozása és működtetése*

31. *Fenntartási, üzemeltetési rendszer létrehozása és működtetése*

32. Cycling Embassy Hungary

Intézkedések

Menedzsment eszközök

Szabályozás

- 33. Területrendezés, -fejlesztés, építési szabályok a kerékpározás vonatkozásában
- 34. Műszaki és jogi szabályozási feladatok a kerékpározás vonatkozásában
- 35. Természetvédelem, környezetvédelem, vízgazdálkodás szabályozása a kerékpározás vonatkozásában
- 36. Egészségügyi és sportszabályozás a kerékpározás vonatkozásában
- 37. Pénzügyi, adózási szabályozás a kerékpározás vonatkozásában
- 38. A kerékpár, mint közlekedési eszköz program
- 39. *Fejlesztéspolitikai szabályozás a kerékpározás vonatkozásában (kerékpározás, mint horizontális eszköz)*

Kérdések

A program komplex fejlesztési célkitűzéseivel elérhetők-e a kitűzött célok?
Milyen további fejlesztési irányok, kitűzött célok javasolhatók?

Melyek a kerékpárosbarát települések létrejöttének szükséges motívumai,
megoldandó hiányosságai?

A társadalmi attitűd számottevő változása elérhető-e ezen célok és
intézkedések mentén 2020-ra?

Az EU-forrásokon felüli egyéb források bevonása mennyire lehet
eredményes?

A források koncentrációja vagy kiterjesztése, a „szoft” elemek előtérbe
helyezése a javasolt?

Köszönjük a figyelmet!

kukely.terra@prourbekft.hu

